

FRA:n lehdistötiedote
Wien, 12. lokakuuta 2017

Itsenäisyys kaukana todellisuudesta monelle vammaiselle

Monet vammaiset ihmiset EU:ssa asuvat edelleen laitoksissa. Riskinä on, että he joutuvat elämään eristettyinä ja syrjäytyneinä, etteivät he voi elää täysipainoista, itsenäistä elämää ja että heidän olonsa ovat huonommat kuin vammattomilla ihmisillä. Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) uusien kertomusten mukaan tämä merkitsee tarvetta tehdä järjestelmällisiä muutoksia siihen, millä tavoin vammaisten henkilöiden tukeminen järjestetään ja rahoitetaan. Kertomukset käsittelevät sitä, mitä vammaiset henkilöt tarvitsevat EU:lta ja sen jäsenvaltioilta voidakseen elää itsenäisesti yhteisöpohjaisen tuen avulla, yksinkertaisesti käyttä julkista liikennettä tai käydä ostoksilla.

"Liian usein vammaisilta ihmisiltä puuttuvat valinnanmahdollisuudet ja oman elämän hallinta", sanoo FRA:n johtaja [Michael O'Flaherty](#). "Vaikka EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet mahdollistamaan sen, että ihmiset voivat käyttää oikeuttaan elää itsenäisesti, käytännössä todellisuus ei vastaa tätä. Nämä kertomukset pyrkivät herättämään päättäjät varmistamaan, että tämä oikeus toteutetaan täysin kaikkialla EU:ssa."

Kertomuksissa "**From institutions to community living**" tutkitaan eri näkökohtia siirtymisessä laitoksista itsenäiseen elämään ja yhteisössä elämiseen; tämä oikeus sisältyy YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista. Niissä tarkastellaan [laitoshoidosta luopumisen suunnitelmia ja sitoumuksia](#), [rahoitusta](#) ja [tämän vaikutuksia vammaisiin henkilöihin](#).

Kertomukset osoittavat, että monilla jäsenvaltioilla on laitoshoidosta luopumisen strategioita, joissa ne sitoutuvat mahdollistamaan itsenäisen elämän kaikille vammaisille henkilöille. EU:n rakennerahastot ovat myös tehneet laitoshoidosta yhteisöpohjaiseen tukeen siirtymisestä rahoituksen saamisen ehdon. Strategioita varten ei kuitenkaan usein ole tarpeeksi rahoitusta, selkeitä aikatauluja ja tavoitteita, eivätkä ne ole onnistuneet ottamaan kunnolla mukaan vammaisten henkilöiden järjestöjä, mikä on edistymisen esteenä. Lisäksi monet jäsenvaltiot rahoittavat edelleen laitoksia.

Sen lisäksi, että monien eri kansallisten ja paikallisten tukea tarjoavien viranomaisten välisessä koordinoinnissa on puutteita, vammaiset henkilöt elävät yleisesti huonommissa oloissa kuin vammattomat. Näin on varsinkin silloin, kun heidän vammansa on vakava. Usein tämä saa heidät tuntemaan itsensä ulkopuoliseksi ja kokemaan, että he eivät hallitse omaa elämäänsä.

Tämä osoittaa tarvetta laatia selkeät, asianmukaisin resurssein tuetut suunnitelmat, jotka koskevat rahoitusta ja vastuualueita, tukemaan laitosten purkamista ja mahdollistamaan yhteisöpohjaisen asumisen. Tähän liittyy esimerkiksi monenlaisten laadukkaiden henkilökohtaisen avustamisen mahdollisuuksien tarjoaminen. Laitoksista lähteville vammaisille henkilöille on oltava riittävästi yhteiskunnan tukea. Sen vuoksi on oleellisen tärkeää, että sellaisista jokapäiväisistä palveluista kuin liikenne, terveydenhuolto ja koulutus tehdään esteettömiä. Vammaisten henkilöiden ja heitä edustavien järjestöjen ottaminen mukaan päätöksentekoon ja saavutetun edistyksen seurantaan on myös erittäin tärkeää sen varmistamiseksi, että heidän tarpeensa otetaan huomioon, jotta he voisivat käyttää oikeuttaan elää itsenäisesti.

Lisätietoja: media@fra.europa.eu / puh. +43 1 580 30 642.

Tietoa toimittajille

FRA on EU:n riippumaton elin, joka antaa perusoikeuksiin liittyvää tukea ja asiantuntemusta EU:lle ja sen jäsenvaltioille. Lisätietoa FRA:n työstä vammaisasioiden parissa on [verkkosivustollamme](#).